

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה - 1965
המועצה הארצית לתכנון ולבניה

שינוי מס' 24 לתמ"א 1 -
פרק מתקנים אגרו וולטאיים
טיוטה לדיון בוועדת עורכי תמ"א 10
11.12.24

הוראות התכנית

ירושלים
דצמבר 2024, כסלו תשפ"ה

- 1. מטרות**
יצירת מסגרת תכנונית להקמת מתקנים אגרו וולטאיים המשלבים עיבוד חקלאי שמתקיים לאורך כל חיי המתקן, תוך בחינת היבטים תכנוניים, חקלאיים וסביבתיים, כל זאת על מנת להביא לייעול השימוש בקרקע ולעמידה ביעדי הממשלה לייצור אנרגיה מתחדשת.
- 2. הגדרות**
מתקן אגרו וולטאי מתקן פוטו וולטאי המוקם בקרקע שייעודה חקלאי, באופן שמתקיים בה במקביל שימוש חקלאי לאורך כל חיי המתקן.
- 3. תכנית להקמת מתקן אגרו וולטאי**
3.1. הוראות כלליות
3.1.1 מתקן אגרו וולטאי יוקם על פי תכנית מפורטת שתקודם לפי הוראות פרק זה ובכפוף לתנאים הבאים:
3.1.1.1 שטחו של המתקן לא יעלה על 1,000 דונם. רצועת קווי חשמל הנדרשת לחיבורו לרשת החשמל לא תבוא במניין השטח האמור.
3.1.1.2 חיבורו של המתקן לרשת ההולכה אינו דורש הקמת קווי 400 קילו וולט חדשים.
3.1.2 מוסד תכנון יקבע הוראות המבטיחות את השימוש החקלאי בשטח.
3.1.3 לא יקבע הספק המתקן האגרו וולטאי.
3.2. עקרונות תכנון
3.2.1 תינתן עדיפות להקמת מתקן אגרו וולטאי בסמיכות לרשת חשמל באופן שימצא את הצורך בתוספת קווי חשמל.
3.2.2 תינתן עדיפות להקמת מתקן אגרו וולטאי בשטח בעל ערכיות חקלאית המתאים לשילוב עם מתקן פוטו וולטאי.
3.3. המשך העיבוד החקלאי
3.3.1 העיבוד החקלאי ימשך לאורך כל תקופת חיי המתקן האגרו וולטאי, ויעמוד בתנאים הקבועים בנספח ב'13 - "עיבוד חקלאי מיטבי במתקן אגרו וולטאי".
3.3.2 המועצה הארצית, לאחר התייעצות עם משרד החקלאות וביטחון המזון, תוכל לעדכן את נספח ב'13 ובלבד שיובטח המשך העיבוד החקלאי. החליטה המועצה הארצית על עדכון כאמור, תימסר על כך הודעה באופן שבה מתפרסמת תכנית.
3.3.3 היה ומשרד החקלאות וביטחון המזון יקבע כי במשך שנתיים ברציפות לא התקיים עיבוד חקלאי מיטבי במתקן האגרו וולטאי בהתאם לקבוע בסעיף 3.3.1 לעיל, השימושים הלא חקלאיים שאושרו בתכנית המפורטת יתבטלו, יפורקו ויפוגו מהשטח החקלאי ולא יהוו עוד שימוש מותר בשטח התכנית.
3.3.4 התכנית תכלול חלקת ביקורת שצורתה מרובעת ככל הניתן, גודלה יהיה 2% משטח המתקן ולכל הפחות דונם אחד, שיתקיים בה עיבוד חקלאי זהה ללא מתקנים פוטו וולטאיים.
3.4. תכולת התכנית
3.4.1 תכנית למתקן אגרו וולטאי תכלול את כל הדרוש לשימוש מטרחה ובכלל זה, ולפי הצורך:
3.4.1.1 קווים ומתקני תשתית לסוגיהם, מתקני השנאה והמרה, מתקני ניטור ובקרה, קו מתח עליון ככל שנדרש, המבנים והמתקנים הנדרשים להקמת המתקן, לתפעולו, לאחזקתו ולהנגשתו, לרבות האפשרות להטמנת התשתיות הקבועות, ככל הניתן.
3.4.1.2 מתקני אגירת אנרגיה שהקמתם תיעשה בהתאם להוראות פרק מתקני אגירת אנרגיה.
3.4.1.3 אמצעי ביטחון וביטחות לאחר אישור משרד האנרגיה והתשתיות.
3.4.1.4 מוסד תכנון יקבע את היקף זכויות והוראות הבניה בהתאמה לשיעור הכיסוי, כקבוע בסעיף 3.7.3, לרבות גמישות ככל שידרש.
3.4.1.5 הוראה הקובעת כי עם תום פעילות המיתקן יושב השטח ליעודו החקלאי והמתקן והתשתיות שהוקמו עבורו יפורקו ויפוגו מהשטח.
3.4.2 **התכנית תוגש עם המסמכים הבאים:**
3.4.2.1 תשריט המסמן את יעוד הקרקע כחקלאי ועליו סימון של הנחיות מיוחדות.

3.4.2.2 נספח בינוי או נספח עיצוב אדריכלי שיציג את פריסת הפאנלים הפוטו וולטאיים והשתלבותם עם הגידולים החקלאיים, לרבות חתכים המציגים את מימדי המתקן האגרו וולטאי, וכן את המבנים התפעוליים, תוך בחינת האפשרות לשילובם בסביבה, הסתרתם או הטמנתם.

3.4.2.3 נספח חקלאי שיאפשר על ידי משרד החקלאות וביטחון המזון, אשר יכלול התייחסות לנושאים הבאים:

- א. המאפיינים החקלאיים של השטח.
- ב. תשתיות חקלאיות לרבות תשתית השקיה.
- ג. הגידול המוצע.
- ד. אופן ההשתלבות של טכנולוגיית המתקן הפוטו וולטאי עם הגידול המוצע.
- ה. אמצעים להבטחת המשך העיבוד החקלאי והבטחת התנובה החקלאית לרבות חלקת ביקורת, ולהמשך הפעילות החקלאית כסדרה בשטח התכנית לאחר פירוק המתקן.
- ו. פירוט האמצעים לניטור מעקב ובקרה תוך כדי פעילות המתקן.
- ז. אופן הדיווח והעברת המידע למשרד החקלאות וביטחון המידע או מי מטעמו.

3.4.2.4 מסמך ניהול מי נגר על פי הקבוע בפרק המים.
3.4.3 **תנאים למתן היתר בניה:**
התכנית תקבע כי תנאי למתן היתר בניה יהיה קבלת אישור משרד החקלאות וביטחון המזון, שהבקשה להיתר תואמת את הנספח החקלאי כאמור בסעיף 3.4.2.3 לעיל, או אישור לשינויים לנספח ככל שיערכו.

3.5 נספח נופי סביבתי

- 3.5.1 תכנית למתקן אגרו וולטאי תוגש בצירוף נספח נופי סביבתי אשר ייערך בהתאם להנחיות לעריכת נספח נופי סביבתי המפורטות בנספח ב'6.
- 3.5.2 על אף האמור בסעיף 3.5.1, לא יידרש נספח נופי סביבתי כאשר התכנית צמודת דופן בשטח שאינו בריגישות נופית סביבתית גבוהה, ובמקומו יצורף לתכנית ניתוח צפייה ונצפות בהתאם להנחיות סעיף 4(ו) בנספח ב'6.
- 3.5.3 טרם דיון בהפקדת התכנית, יועבר הנספח הנופי סביבתי או ניתוח הצפייה והנצפות לחוות דעתו של המשרד להגנת הסיבה.
- 3.5.4 במידה והתכנית גובלת בשמורות טבע או גן לאומי, או בשטח שהוגדר בתכנית כמסדרון אקולוגי או בשטח שזוהה על פי הנספח הנופי סביבתי כבעל חשיבות לשמירת רצף השטחים הפתוחים, יועבר הנספח גם להתייחסות רשות הטבע והגנים הלאומיים ובמידה והתכנית גובלת בשטחי יער יועבר הנספח גם להתייחסות קק"ל.

3.6 שיקולים בקידום תכנית

- 3.6.1 **שטחים בהם לא תופקד תכנית למתקן אגרו וולטאיים:**
  - 3.6.1.1 שטח המיועד בתכנית לשמורת טבע, גן לאומי, שמורת נוף, יער לסוגיו, חוף, נחל, נחל וסביבותיו, פארק מטורפוליני או פארק עירוני.
  - 3.6.1.2 אזור נופש מטורפוליני, למעט בתחום מחוז דרום.
  - 3.6.1.3 תחום סביבה חופית, מכלול חוף ומכלול נוף.
  - 3.6.1.4 במרקם חופי בתחומים הבאים:
    - א. תחום המרקם החופי של הכינרת.
    - ב. תחום המרקם החופי צפוני לחיפה, ממערב לדרך מספר 4.
    - ג. תחום המרקם החופי בין חיפה לתל אביב, ממערב לדרך מספר 2.
  - 3.6.1.5 **בתחום מחוז מרכז – במרקם עירוני לפי תמ"א 35. ובשטח בעל רגישות נופית סביבתית גבוהה לפי תמ"א 35.**
  - 3.6.1.6 בתחום מחוז תל אביב - במרקם עירוני לפי תמ"א 35.
- 3.6.2 **מיקום המתקן**
  - 3.6.2.1 מיקום המתקן האגרו וולטאי ייקבע על פי מאפייני השטח, המאפשרים תנאים מיטביים לקיום הפעילות החקלאית עם ייצור חשמל פוטו וולטאי.

[1ד] עם הערות: להמשך דיון

[2ד] עם הערות: עדכון לוועדת העורכים:

מרקם עירוני - לאחר היוועצות עם מחוז מרכז, מוצע שלא להגביל על הסף את תחום המרקמים העירוניים. לרמ"י אפשרות להגביל יזמות באזורים שבהם מבקשים לקדם פיתוח.

שטח בריגישות נופית סביבתית גבוהה לפי תמ"א 35 - לאחר בחינה נוספות בעקבות הערות שהתקבלו בכנס שיתוף בעלי עניין, גובשה התובנה שזוהו קריטריון שאינו מתאים לאבחנה מרחבית בין שטחים שבהם ניתן לבחון קידום תכנית למתקן אגרו וולטאי לכאלו שלא. הנימוקים העיקריים:

1. הסימון כולל שטחים צמודי דופן, מרווחים בין יישובים, תשתיות ומתקנים חקלאיים, שאין סיבה לפסול אותם על הסף.
2. הבינוי בשטח בריגישות נופית סביבתית גבוהה אינו נאסר בהוראות תמ"א 35, אלא נדרש להכין נספח נופי סביבתי. במקום זאת, ועל מנת לנקוט משנה זהירות ובקרה נוספת בתחום מחוז מרכז, מוצע כי תכנית שתקודם בשטח בריגישות נופית סביבתית גבוהה, בתחום מחוז מרכז, יידרש לאישור הולקחש"פ, כפי שנקבע בסעיף 3.10 להלן.

3.6.2.2 בבחינת חלופות מיקום שעונות על הקבוע בסעיף 3.6.2.1 לעיל, יבחן מוסד תכנון את המיקום בהתייחס להיבטים נופיים ולאפשרות למיקום בצמידות או בסמיכות לבינוי.

3.6.2.3 מיקום מתקן אגרו וולטאי בתחום מרקם חופי יתאפשר לאחר שישתכנע מוסד התכנון כי המיקום הינו מיטבי, אינו בזיקה נופית ותפקודית לים, ולא יפגע בגישת הציבור אל החוף.

3.6.2.4 על מתקן אגרו וולטאי שגובה קצה הפאנל התחתון בכל מצב הפעלה נמוך מ-2.5 מטרים מפני הקרקע, לא יחולו הוראות סעיף זה, אלא הוראות סעיף 3.6 בפרק המתקנים הפוטו וולטאיים, למעט סעיף 3.6.1.1 לענין שטח המיועד לבינוי ולפיתוח.

3.6.3 צמידות דופן

על אף האמור בסעיף 6.1.3, לתמ"א 35, במרקם שמור משולב ובמרקם חופי רשאי מוסד תכנון, להפקיד תכנית להקמת מתקן אגרו וולטאי בשטח שאינו צמוד דופן לשטח מיועד לבינוי, לאחר ששוכנע כי מתקיימים התנאים הבאים:

3.6.3.1 יש עדיפות בהקמת המתקן במיקום המוצע בהתייחס לקיום הפעילות החקלאית עם ייצור חשמל הפוטו וולטאי.

3.6.3.2 נבחנה ההשפעה על הסביבה ערכי הטבע, הנוף והמורשת ורציפות השטחים הפתוחים.

3.6.3.3 יובטח קיומן של התשתיות ההנדסיות הנדרשת ונגישות למתקן.

3.6.3.4 המופע וההשפעה הסביבתית של קווי החשמל יצומצמו ככל הניתן.

3.6.3.5 על מתקן אגרו וולטאי שגובה קצה הפאנל התחתון בכל מצב הפעלה נמוך מ-2.5 מטרים מפני הקרקע, יתקבל אישור המועצה הארצית.

3.6.4 היבטים לבחינה

מוסד תכנון הדן בתכנית למתקן אגרו וולטאי ייתן דעתו להיבטים הבאים:

3.6.4.1 צרכי פיתוח עתידיים, לרבות צרכי הפיתוח של יישובים.

3.6.4.2 היקף השטח המבוקש וייעודי הקרקע המאושרים בסמוך לו.

3.6.4.3 פריסת המתקנים הפוטו וולטאיים והאגרו וולטאיים המאושרים במרחב.

3.6.4.4 יכולת הוצאת החשמל לרשת וההשלכות התכנוניות והסביבתיות של הקמת רשת החשמל הנדרשת, תוך מתן עדיפות לשימוש ברשת חשמל קיימת או להרחבתה.

3.6.4.5 דרכי גישה, שטחי התארגנות ועבודות ההקמה הנדרשות, לרבות עבודות העפר.

3.6.4.6 הצורך בקביעת שלביות ותנאים למעבר משלב מימוש ראשון לשלבים הבאים.

3.6.5 היבטים סביבתיים:

3.6.5.1 בשטחים שבהם אין עיבוד חקלאי ינקטו אמצעים למניעת חדירה והתחדשות של מינים פולשים.

3.6.5.2 תאורת המתקנים תהיה מיינמלית ותוך צמצום הפגיעה בשטחים הפתוחים, ובכפוף להנחיות ביטחון.

3.7 אופן ההקמה של המתקן האגרו וולטאי

3.7.1 גידור

3.7.1.1 תכנית למתקן אגרו וולטאי, תאפשר הקמת גדר מכוחה הנדרשת למבנים התפעוליים ולמתקני אגירת האנרגיה בלבד. אין בכך כדי לפגוע באפשרות להקמת גדר חקלאית בהתאם לתכנית החלה במקום.

3.7.1.2 על מתקן אגרו וולטאי שגובה קצה הפאנל התחתון בכל מצב הפעלה נמוך מ-2.5 מטרים מפני הקרקע, לא יחולו הוראות סעיף זה.

3.7.2 גובה

3.7.2.1 גובה המתקן לא יפחת מ-4.5 מטרים מפני הקרקע, אלא אם התקבל אישור משרד החקלאות וביטחון המזון. גובה המתקן יחשב מהמרחק בין הציר עליו מונחים הפאנלים לקרקע.

3.7.2.2 על מתקן אגרו וולטאי שגובה קצה הפאנל התחתון בכל מצב הפעלה נמוך מ-2.5 מטרים מפני הקרקע, לא יחולו הוראות סעיף זה.

3.7.3 שיעור הכיסוי

שיעור הכיסוי יקבע בהתאם לסוג הגידול החקלאי ולתנאי הגידול הנדרשים עבורו ולא יעלה על 30% מהיקף השטח, אלא אם התקבל אישור משרד החקלאות וביטחון המזון.

3.8 יחס לתכנית מתאר מחוזית

3.8.1 תכנית שתאושר על פי תכנית זו, לא תחשב כשינוי לתכנית מתאר מחוזית, ובלבד שניתן לה אישור של הוועדה המחוזית.

3.8.2 אושרה תכנית מתאר ארצית לקו הולכת חשמל, ניתן לאשר תכנית למתקן אגרו וולטאי בתחום רצועת קו ההולכה כאמור, אשר לא תהווה שינוי לתכנית המתאר הארצית המאושרת, ובלבד שהתקבל אישור של בעל הרישיון על פי חוק משק החשמל, התשנ"ו - 1996.

3.9 אישור הוועדה לשמירה על קרקע חקלאית ושטחים פתוחים

תכנית בשטח בריגיונות נופית סביבתית גבוהה בתחום מחוז מרכז תידרש לאישור הוועדה לשמירה על קרקע חקלאית ושטחים פתוחים.

3.10 התייעצויות

מוסד תכנון רשאי להחליט על הפקדת תכנית למתקן אגרו וולטאי לאחר התייעצות עם הגורמים הבאים:

3.10.1 רשות התעופה האזרחית ומשרד הביטחון, בנושאים הקשורים למניעת פגיעה בבטיחות הטיסה, ככל שהתכנית כוללת חיבור לקו הולכה במתח עליון (161 קילו-וולט) או נמצאת בתחום הגבלות הבניה של שדה תעופה או של מנחת.

3.10.2 בתכנית החלה בשטח פתוח שאינו צמוד דופן, או המאפשרת הקמתו של מתקן בגובה העולה על 7 מטרים, תידרש התייעצות עם משרד הביטחון.

4. היתרים

4.1 היתר למתקן אגרו וולטאי בייעוד חקלאי בתחום חלקה א' בנחלה

על אף האמור בסעיף 3.1.1, מקום שתכנית הכוללת הוראות מפורטות חלה בישוב כפרי, בתחום ייעוד חקלאי בחלקה א' של הנחלה, רשאי מוסד תכנון, לאחר התייעצות עם משרד החקלאות וביטחון המזון, ליתן היתר להקמת מתקן אגרו וולטאי בתנאים הבאים:

4.1.1 יחולו הוראות סעיף 4.3 להלן.

4.1.2 ישמר חיץ רציף ופתוח של 2.5 דונם לפחות בין המתקן לבין ייעוד המגורים בנחלה.

4.2 היתר למתקן אגרו וולטאי בייעוד חקלאי צמוד דופן לבינוי

על אף האמור בסעיף 3.1.1, מקום שתכנית הכוללת הוראות מפורטות בתחום ייעוד חקלאי צמוד דופן לבינוי, רשאי מוסד תכנון, לאחר התייעצות עם משרד החקלאות וביטחון המזון, ליתן היתר להקמת מתקן אגרו וולטאי בתנאים הבאים:

4.2.2 יחולו הוראות סעיף 4.3 להלן.

4.2.3 בקיבוצים ובמושבים יותר אישור היתרים עד להיקף כולל של 50 דונם במשבצת חקלאית של היישוב.

4.2.4 ביישוב כפרי על פי תמ"א 35, שאינו קיבוץ או מושב, יוגבל היקף המתקן האגרו וולטאי ל-10 דונם בהיתר.

4.2.5 לא יאושר היתר למתקן בשטח במכלול נוף לפי תמ"א 35.

4.2.6 מוסד התכנון השתכנע כי המתקן משתלב במרחב מבחינה נופית, לאחר שהוגשה לו בקשה הכוללת חתכים מייצגים ופירוט על ההשפעות הנופיות של המתקן.

4.3 הוראות כלליות למתן היתר למתקן אגרו וולטאי

4.3.1 אין בתכנית זו כדי לחייב מוסד תכנון ליתן היתר למתקן אגרו וולטאי ובלבד שנימק החלטתו.

4.3.2 על ההיתר יחולו הוראות סעיף 3.3 שלעיל לעניין המשך העיבוד החקלאי.

4.3.3 גובה המתקן לא יפחת מ-4.5 מטרים מפני הקרקע, אלא אם התקבל אישור משרד החקלאות וביטחון המזון. גובה המתקן יחשב מהמרחק בין הציר עליו מונחים הפאנלים לקרקע.

4.3.4 גובה המתקן יהיה עד 6 מטרים. ככל שהמתקן הפוטו וולטאי מוצב על טרקר, תתאפשר תנועה של הפאנל עד לגובה של 7 מטרים.

[3ד] עם הערות: להמשך דיון האם להותיר היועצות, אישור לנושאים ספציפיים או אישור גורף

[4ד] עם הערות: להמשך דיון בהצדקה של מגבלה זו

[5ד] עם הערות: להמשך דיון האם להותיר היועצות, אישור לנושאים ספציפיים או אישור גורף

[6ד] עם הערות: הסעיף נועד לאפשר לקדם מתקן אגרו וולטאי גם בקרקע פרטית ביישובי מיעוטים. להמשך דיון - היקף השטח בכל היתר

- 4.3.5 שיעור הכיסוי יקבע בהתאם לסוג הגידול החקלאי ולתנאי הגידול הנדרשים עבורו ולא יעלה על 30% מהיקף השטח, אלא אם התקבל אישור משרד החקלאות וביטחון המזון.
- 4.3.6 ההיתר יהיה תואם לשטחי הבניה ולמגבלות הבניה הקבועות בתכנית.
- 4.3.7 על אף האמור בסעיף 4.3.6, תותר תוספת או קביעה של זכויות בניה, ובלבד שהם נדרשות לצורך הקמת מתקן אגרו וולטאי עבור המתקן האגרו וולטאי.
- 4.3.8 היתר להקמת מתקן אגרו וולטאי מתחת לקווי חשמל יינתן בכפוף לאישור בעל הרישיון על פי חוק משק החשמל, התשנ"ו - 1996.
- 4.3.9 מבנים תפעוליים:
- 4.3.9.1 מוסד התכנון יגביל את היקפם וגודלם של המבנים התפעוליים הדרושים להפעלה ואחזקה של המתקן האגרו וולטאי, להיקף ולגודל המינימאלי. כל שימוש אחר במבנים התפעוליים, שלא לצורך הפעלה ואחזקה של המתקן, יהווה סטייה ניכרת.
- 4.3.9.2 זכויות הבנייה למבנים התפעוליים יהיו לכל היותר על פי הזכויות שנקבעו בתכנית הכוללת הוראות של תכנית מפורטת החלה במקום. אולם, רשאי מוסד התכנון להחזיר תוספת זכויות, עבור המבנים התפעוליים כלהלן:
- א. היקף של עד 35 מ"ר למתקן הנדרש בחיבור במתח נמוך.
- ב. היקף של עד 45 מ"ר למתקן הנדרש בחיבור במתח גבוה, והיקף נוסף של 30 מ"ר לכל מגוואט מותקן ובלבד שסך הזכויות לא יעלה על 350 מ"ר.
- 4.3.9.3 גובה המבנים התפעוליים לא יעלה על 3.5 מטרים.
- 4.3.10 לא יותר גידור של המתקן הפוטו וולטאי מכוח תכנית זו למעט גידור של המבנים התפעוליים.
- 4.3.11 היתר למתקן אגרו וולטאי יכלול את הפרטים הבאים:
- 4.3.11.1 הוראות לעניין המשך העיבוד החקלאי, כאמור בסעיף 4.3.2, לרבות מכשירי מדידה וניטור ככל שיידרש.
- 4.3.11.2 תשתיות, לרבות גישה למתקן לצורך התקנה, הפעלה ותחזוקה, תוך העדפת הטמנתן.
- 4.3.11.3 המבנים התפעוליים הדרושים במישרין להפעלה ואחזקה של המתקן, תוך בחינת האפשרות לשיקועם או הטמנתם.
- 4.3.11.4 מבנים ומתקנים הנדרשים למתקן האגרו וולטאי, חומרי גמר, ונושאים אחרים, ככל שיידרש.
- 4.3.12 מערכת הביטחון:
- 4.3.12.1 שימוש במתקני עזר להקמה שגובהם עולה על 9 מטרים, יתאפשר באישור משרד הביטחון בלבד.
- 4.3.12.2 מנופים או עגורנים, שגובהם עולה על 7 מטרים יסומנו להבטחת בטיחות טיסה בהתאם להנחיות המפורסמות באתר צה"ל.
- 4.3.12.3 יידרש אישור מערכת הביטחון לבקשה להיתר למתקן אגרו וולטאי המצוי במרחק הקטן מ-120 מטרים ממכשול קו התפר.
- 4.3.13 בהיתר יקבע תנאי לפיו יהיה והמתקן האגרו וולטאי לא ישמש בפועל במשך למעלה משלוש שנים לייצור חשמל, יפוג תוקף ההיתר, אלא אם הוארך ההיתר על פי בקשת מבקש ההיתר.
- 4.3.14 בהיתר יקבע כי בתום תוקפו של ההיתר, יהיה על היזם לפרק את המתקן האגרו וולטאי ולפנותו מהשטח.
- 4.3.15 תנאי לקבלת ההיתר יהיה הגשת כתב התחייבות על ידי מבקש ההיתר לפירוק המתקן בתום הפעלתו או בתום תוקף הרישיון לייצור החשמל.
- 4.3.16 יידוע הציבור:
- 4.3.16.1 הוועדה המקומית תפרסם בקשה להיתר בטרם תחליט בבקשה.
- 4.3.16.2 פרסום דבר הבקשה להיתר ייערך באופן הבא:
- א. פרסום בעיתון, המפרט את מהות הבקשה ומודיע על האפשרות להגיש התנגדות בתוך 30 ימים מיום הפרסום בעיתון.
- ב. הצגת הודעה המפרטת את מהות הבקשה במקום בולט בחזית הקרקע שעליה חלה הבקשה במשך התקופה להגשת ההתנגדויות.

4.3.16.3 הוגשה התנגדות לבקשה להיתר על פי סעיף זה, תידון הבקשה על ידי הוועדה המקומית.

בסוף נספח ב'6 - הנחיות לעריכת נספח נופי-סביבתי בתכנית הראשית יבוא :
8. הנחיות נוספות לתכניות למתקן אגרו וולטאי
יושלים בתיאום עם המשרד להגנת הסביבה

נספח ב'13 - עיבוד חקלאי מיטבי במתקן אגרו וולטאי

בהתאם לסעיף 3.3.1 בפרק מתקנים אגרו וולטאיים, נספח זה מגדיר את התנאים והקריטריונים לעיבוד חקלאי מיטבי במתקן אגרו וולטאי.
כל מתקן אגרו וולטאי, בין אם אושר בהליך של תכנית ובין אם אושר בהליך של היתר, מחויב לקיים עיבוד חקלאי לאורך כל תקופת חיי המתקן, בהתאם לתנאים ולקריטריונים המפורטים בנספח זה.
בהתאם לקבוע בסעיף 3.3.3 ובסעיף 4.3.2 שלעיל, היה ובמשך שנתיים ברציפות לא התקיים עיבוד חקלאי מיטבי, כמפורט בנספח זה, התכנית או ההיתר יפקעו, והשימושים הלא חקלאיים שאושרו יבוטלו, יפורקו ויפוגו מהשטח החקלאי.
משרד החקלאות וביטחון המזון ייבחן מעת לעת את התנאים והקריטריונים הקבועים בנספח זה, בין היתר בהתאם למידע שיצטבר מהפעלת מתקנים אגרו וולטאיים מחקריים או מסחריים, ובמידת הצורך, יפנה למועצה הארצית, אשר בהתאם לסעיף 3.3.2 תוכל לעדכן את הנספח.
להלן התנאים והקריטריונים לעיבוד חקלאי מיטבי במתקן אגרו וולטאי :

מס' / תנאי / קריטריון	שיטת מדידה / הערכה
1. המשך הפעילות החקלאית הקיימת, או החדשה באופן שבו התפוקה (במונחי הכנסה מתוצרת חקלאית או במונחי טון תוצרת לדונם) לא תפחת מ-70% ביחס להיקף הנורמטיבי המקובל לאותו גידול באותו אזור.	הבדיקה תתבצע ביחס לנתונים בשטח של חלקת בקרה, או בהשוואה לפעילות חקלאית דומה, לרבות השוואת נתונים אזוריים - יבולים בשטחים סמוכים ובאזורים גיאוגרפיים ואקלימיים דומים, הכול ביחס לשטח המתקן האגרו וולטאי. הבדיקה תתחשב בשנת שמיטה וכן באירועים חריגים או השפעות חיצוניות, שייבדקו, בין היתר, מול הקרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות ומנגנוני הפיצוי החקלאיים.
2. שימור איכות הקרקע החקלאית.	בחינת הקרקע החקלאית על ידי מומחי משרד החקלאות וביטחון המזון מבחינת פוריות, סחיפה (כגון סחיפה של קרקע במקומות עיגון הקונסטרוקציה) מרקם, כניסת עשבייה מזיקה שאינה אופיינית, מזיקים שאינם אופייניים לגידול ולאזור הגיאוגרפי וכדומה. בנוסף, תיבחן השפעת התשתית של המתקן האגרו וולטאי על הקרקע לרבות עיגון הקונסטרוקציה אשר משפיעה על הקרקע והיכולת לפרקה במקרה הצורך ולהחזיר את הקרקע לקדמותה.

מס' / תנאי / קריטריון	שיטת מדידה / הערכה
3.	שימור יכולת התפעולית ועבודה עם מיכון חקלאי מודרני.
4.	המשך השקיה.
5.	שימור שטח גידול מירבי בפועל, ובכל מקרה היקפו לא יפחת מהיקף של 80% משטח הגידול.
	שימור יכולת העבודה עם כלים ומיכון הנדרשים לעיבוד החקלאי בתחום המתקן האגרו וולטאי, לרבות מיכון החוסך בכוח אדם. יש לשמר את כמות ההשקיה בתחום המתקן האגרו וולטאי ביחס לחלקת הבקרה, לעונת השנה, לנתונים אזוריים ונתוני הגידול הרלוונטי. לא תתאפשר הפסקת ההשקיה, או צמצומה באופן שאינו תואם את הגידול, או את ממשק ההפעלה של המתקן האגרו וולטאי ככל שמביא לחסכון בהיקף ההשקיה הנדרש. בחינת היקף הזריעה/שתיחה/נטיעה, במטרה לבחון האם יש פחת משמעותי בהיקף ניצול השטח המיועד למתקן האגרו וולטאי, כל זאת בהשוואה לנתוני היבול מהחלקה (לדוגמא, מרחקים בין שורות עצים במטעים, ביטול זריעה/נטיעה בהיקף החלקה וכדומה). היקף השטח שישמש לגידול החקלאי בפועל, לא יפחת מ-80% מהשטח הכולל של המתקן האגרו וולטאי (למעט שטח הנדרש למסדרון החיבור לרשת החשמל).